

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/335340137>

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Article · May 2019

CITATIONS

0

READS

209

1 author:

Василь Ковальчук

Alexander Dovzhenko Glukhiv National Pedagogical University

145 PUBLICATIONS 71 CITATIONS

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Теоретичні і методичні засади розвитку педагогічної майстерності майстрів виробничого навчання майстрів виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів у післядипломній освіті [View project](#)

Професійна підготовка майстрів виробничого навчання швейного профілю в умовах модернізації освіти [View project](#)

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Ковальчук В.І. Підготовка фахівців соціальної сфери до професійної діяльності засобами інноваційних технологій. Під педагогічними інноваційними технологіями розуміється якісно нова сукупність форм, методів і засобів навчання, підготовки та управління, що приводить до істотних змін у результатах педагогічного процесу. Головною особливістю інноваційної педагогічної технології є орієнтація на особистість майбутнього фахівця, на розвиток його соціальних, професійних і ціннісних якостей, його соціальної і творчої активності. Упровадження інновацій викликане передусім зміною ставлення до процесу навчання основних його суб'єктів, тобто тих, хто навчається, та тих, хто навчає. Ми виокремили технології, які, на нашу думку, є найбільш ефективними у підготовці фахівців соціальної сфери: тренінгові технології – передбачають систему діяльності з відпрацюванням певного алгоритму навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання типових завдань в процесі навчання (тести, практичні вправи і завдання); ігрові технології – передбачають ігрову і емоційну взаємодію викладача і студента через реалізацію сценарію гри, ділового спілкування (при цьому освітні завдання включаються до змісту гри); проєктні технології – базуються на розробці навчального проєкту та плану його реалізації; передбачають усвідомлення студентами необхідності, корисності і мети планування; поетапне підвищення самостійності студентів; зниження контролю з боку викладача у процесі планування й виконання завдань.

Ключові слова: соціальна робота, соціальна політика, фахівець соціальної сфери, інноваційні технології навчання, педагогічні технології, тренінгові технології, технології проектного навчання, ігрові технології.

Ковальчук В. И. Подготовка специалистов социальной сферы к профессиональной деятельности средствами инновационных технологий. Под педагогическими инновационными технологиями понимается качественно новая совокупность форм, методов и средств обучения, подготовки и управления, которая приводит к существенным изменениям в результатах педагогического процесса. Главной особенностью инновационной педагогической технологии является ориентация на личность будущего специалиста, на развитие его социальных, профессиональных и ценностных качеств, его социальной и творческой активности. Внедрение инноваций вызвано прежде всего изменением отношения к процессу обучения основных его субъектов, то есть тех, кто учится, и тех, кто учит. Мы выделили технологии, которые, по нашему мнению, являются наиболее эффективными в подготовке специалистов социальной сферы: тренинговые технологии – предусматривают систему деятельности с отработкой определенного алгоритма учебно-познавательных действий и способов решения типовых задач в процессе обучения (тесты, практические упражнения и задания); игровые технологии – предусматривают игровую и эмоциональную взаимодействие преподавателя и студента через реализацию сценария игры, делового общения (при этом образовательные задачи включаются в содержание игры); проектные технологии – базируются на разработке учебного проекта и плана его реализации; предусматривают осознание студентами необходимости, полезности и цели планирования; поэтапное повышение самостоятельности студентов, снижение контроля со стороны преподавателя в процессе планирования и выполнения задач.

Ключевые слова: социальная работа, социальная политика, специалист социальной сферы, инновационные технологии обучения, педагогические

технології, тренінгові технології, технології проектного навчання, ігрові технології.

Постановка проблеми. В динамічних умовах розвитку суспільства посилюються вимоги до освітньої системи, зокрема до підготовки майбутніх фахівців. Сьогодні ми часто чуємо про незадоволеність ринку праці рівнем практичних навичок випускників закладів вищої освіти. Не винятком є і підготовка фахівців соціальної сфери, яка стикнулася з численними викликами пов'язаними з війною в Україні та її наслідками, а також в сфері соціального захисту громадян. Завдання освіти підготувати фахівців, які будуть володіти актуальними професійними навичками, та навичками саморозвитку в мінливих умовах. Тому підготовка фахівців соціальної сфери до професійної діяльності з використанням інноваційних технологій набуває актуальності і значимості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання професійної підготовки соціальних працівників присвятили свої праці вітчизняні дослідники Н. Абашкіна, С. Хлебик, Л. Коваль, Л. Гончар, М. Приходько, О. Пришляк та інші. Теоретико-методологічні аспекти професійної підготовки майбутніх соціальних працівників висвітлені у працях В. Андрущенко, І. Звереві, А. Капської, О. Карпенко, Т. Опалюк, Ю. Найди, С. Ящука та інших. Деякі аспекти становлення соціального працівника як професіонала розкриті у наукових дослідженнях В. Бочарової, А. Ляшенко, В. Поліщук. Проблемам інноваційної діяльності в освітній сфері присвячено чимало досліджень провідних учених, зокрема Л. Ващенко, О.Козлова, Н. Артикуци, М. Поташника, О. Арламова, М. Бургіна, В. Журавльова, Н. Юсуфбекової, А. Ніколса, Г. Герасимова, Л. Іллюхіної, І. Бежа, Л. Даниленко, І. Дичківської, М. Кларіна, О. Пехоти, Л. Подимової, А. Пригожина, В. Сластьоніна, А. Хуторського та ін. Розробці теоретичних основ педагогічних технологій присвячені праці Н. Арістової, Ю. Бабанського, В. Беспалько, Г. Ігнатенко, Н. Журавської, В. Ковальчука, М. Кларина,

Н. Кузьміної, О. Малихіна, В. Сластьоніна, С. Смірнова, С. Сисоєвої, А. Сущенко, Н. Талізної, Ю. Татур та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. При значній кількості досліджень присвячених використанню в освітньому процесі інноваційних технологій навчання, мало дослідженою залишається підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери засобами інноваційних технологій.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розкриття основних особливостей застосування інноваційних технологій навчання майбутніх працівників соціальної сфери

Виклад основного матеріалу. Соціальна сфера є найбільш вразливою в суспільстві. Сьогодні підготовка майбутніх працівників соціальної сфери в закладах вищої освіти має бути спрямована на формування компетентностей затребуваних на ринку праці. Однією з актуальних є проблема приведення у відповідність системи підготовки соціальних працівників з тими завданнями та функціональними обов'язками, які вони повинні виконувати після закінчення закладу вищої освіти. Освітньому процесу в закладах вищої освіти потрібно надати інноваційного характеру за рахунок впровадження ефективних технологій і методик навчання та формування конкретних навичок. Даний аспект висвітлений авторських працях [7-10; 16].

Соціальна робота є одним із найбільш багатопланових і трудомістких видів професійної діяльності, тому фахівець соціальної сфери може працювати на різних рівнях реалізації соціальної діяльності, що вимагає і різних рівнів освіти і кваліфікації. Заклад вищої освіти, безумовно, повинен забезпечити якісну професійну підготовку, але при цьому не забувати про важливість формування особистісних якостей майбутнього соціального працівника [13].

Сучасна університетська освіта зорієнтована саме на формування нової генерації фахівців, які володіють глибокими фундаментальними та спеціальними знаннями й здатні працювати творчо й самостійно та, як

стверджує Н. Дівінська, «цілком очевидно, що від якості підготовки випускників залежатиме й успіх та подальший розвиток держави» [1, с. 60].

Пріоритетне завдання соціальної роботи полягає в тому, щоб повернути «соціальному клієнтові» здатність діяти самостійно за певних соціальних умов.

Основними напрямками соціальної політики в Україні на сучасному етапі розвитку є:

- політика в сфері доходів населення, яка передбачає встановлення соціальних стандартів життя, параметрів життєвого рівня, забезпечення зростання заробітної плати;
- політика зайнятості та охорони праці, яка передбачає законодавче встановлення засобів охорони праці, видів і форм соціального страхування, забезпечення повної продуктивної зайнятості населення, запобігання безробіттю;
- соціальний захист, що передбачає визначення та встановлення параметрів пенсійного забезпечення та інших видів соціального страхування, соціальної допомоги, соціального обслуговування, а також соціальних пільг і гарантій;
- демографічна політика, яка передбачає стимулювання репродуктивного зростання населення, державну допомогу сім'ї, регулювання міграційних процесів;
- політика розвитку соціальної сфери: культурна, мовна, релігійна, молодіжна, рекреаційна політика, охорона здоров'я, в сфері освіти, науки, тощо [12].

Основними завданнями соціальної політики України на 2017-2020 роки є:

- гарантування конституційних прав громадян на працю, соціальний захист, освіту, охорону здоров'я, культуру, житло;
- досягнення гідного рівня матеріального добробуту і умов життя людей;
- зниження рівня майнового розшарування населення, подолання бідності;

- забезпечення повної продуктивної зайнятості населення, підвищення якості і конкурентоспроможності робочої сили;
 - орієнтація державної політики на сім'ю, забезпечення прав і соціальних гарантій сім'ям;
 - забезпечення підтримки соціально найуразливіших верств населення;
 - формування громадянського суспільства, забезпечення у ньому політичної стабільності та взаєморозуміння;
- розвиток духовності, культури, моральних засад, інтелектуального потенціалу українського народу;
 - збереження і зміцнення демографічного та трудового ресурсного потенціалу країни; стабілізація демографічної структури суспільства;
 - розвиток соціальної інфраструктури;
 - зміцнення фізичного здоров'я нації;
 - оптимізація соціальної структури суспільства; встановлення гарантій забезпечення рівних можливостей для досягнення матеріального, екологічного і соціального благополуччя;
 - зниження рівня безробіття населення і забезпечення продуктивної зайнятості;
 - забезпечення стабільності суспільної системи;
 - розвиток системи освіти, просвіти та поширення інформації з питань сталого розвитку [12].

В основу здійснення соціальної політики в Україні покладаються такі принципи, як соціальна справедливість, соціальна солідарність, індивідуальна соціальна відповідальність, соціальне партнерство [2, с. 13].

В Україні створено нормативне підґрунтя соціальної сфери. Законодавство постійно змінюється та доповнюється, ухвалюються нові законодавчі акти, нормативно-правові документи, які забезпечують юридичні основи для розв'язання різнопланових соціальних проблем. Україна ратифікувала чимало міжнародних та європейських конвенцій і декларацій, які поки що здебільшого не знайшли свого відображення в нормах

українського законодавства. Разом з тим, слід зазначити, що в умовах посилення децентралізації державного управління найбільш чутливою до непередбачуваних змін стає система забезпечення соціального захисту населення на регіональному рівні. Виникає суперечність між наявністю кадрового та аналітичного потенціалу й браком коштів, ефективних організаційних структур, що співпрацюють у сфері соціального захисту.

В цьому аспекті актуальності набуває проблема підготовки майбутніх соціальних працівників до реалізації професійних завдань. Особливу увагу акцентуємо на формуванні професійно важливих якостей. Адже вища школа покликана готувати майбутніх соціальних працівників не тільки як професіоналів, але і як високоморальних людей зі сформованою правосвідомістю і правовою культурою, що виявляється через низку показників: знання чинного законодавства, насамперед Конституції, основних прав, свобод і обов'язків соціальних клієнтів; шанобливе ставлення до права, повага до чужих прав, сумлінне виконання своїх обов'язків, що передбачає верховенство права; прагнення будувати свою поведінку відповідно до юридичних (правових) норм. Такі трансформації вимагають від майбутніх соціальних працівників професійно-правових умінь миттєво реагувати на зміни в соціальному середовищі, приймати нестандартні професійно-правові рішення, що і привертає увагу потенційних роботодавців [2].

Сучасне й майбутнє життя не тільки актуалізує проблему розвитку людини, її професійного становлення, а ставить нові вимоги до неї як особистості і професіонала: необхідність, як ніколи раніше, розвивати особистість на основі її здібностей, її орієнтації; потреба формувати професіонала, здатного до інноваційного типу мислення та функціонування в глобальному життєвому і професійному просторі; співвідношення в професійній підготовці фундаментальності і спеціалізації [15].

Зазначимо, що сучасні реформи у вищій школі вимагають таких шляхів організації і підвищення результативності навчальної діяльності, що

сприятимуть невпинному поступові студентів і забезпечать переорієнтацію навчання від уявного нагромадження знань до справжнього розвитку вмінь [4].

Інноваційний підхід до освітнього процесу має бути спрямованим на розвиток майбутніх фахівців. Їх здатність пристосовувати новий досвід на основі цілеспрямованого формування творчого та критичного мислення, рольового та імітаційного моделювання. Під педагогічними інноваційними технологіями розуміється якісна нова сукупність форм, методів і засобів навчання, підготовки та управління, що приводить до істотних змін у результатах педагогічного процесу. Упровадження інновацій викликане передусім зміною ставлення до процесу навчання основних його суб'єктів, тобто тих, хто навчається, та тих, хто навчає.

Ми виокремили технології, які, на нашу думку, є найбільш ефективними у підготовці фахівців соціальної сфери:

- *тренінгові технології* – передбачають систему діяльності з відпрацюванням певного алгоритму навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання типових завдань в процесі навчання (тести, практичні вправи і завдання);

- *ігрові технології* – передбачають ігрову і емоційну взаємодію викладача і студента через реалізацію сценарію гри, ділового спілкування (при цьому освітні завдання включаються до змісту гри);

- *проектні технології* – базуються на розробці навчального проекту та плану його реалізації; передбачають усвідомлення студентами необхідності, корисності і мети планування; поетапне підвищення самостійності студентів; зниження контролю з боку викладача у процесі планування й виконання завдань.

В практиці професійної підготовки фахівців різних галузей все активніше використовуються тренінгові технології навчання. Ряд дослідників і практиків, що займаються питанням професійної підготовки майбутніх фахівців, останнім часом успішно ввели різновиди тренінгових технологій і

їх елементи в педагогічний процес вищої школи. Зростаюча популярність використання тренінгових технологій, з одного боку, і педагогічна невизначеність цього поняття, його сутності і місця серед інших інновацій вищої школи, з іншого, привели до значної кількості визначень поняття «тренінг». Зокрема, як:

- засіб психологічного впливу, спрямований на розвиток знань, умінь і досвіду;
- стандартну послідовність дій по формуванню нових навичок;
- метод ігрового моделювання ситуацій з метою розвитку компетенції, формування та вдосконалення професійної поведінки;
- навчання технологіям дій на основі певної концепції реальності в інтерактивній формі;
- інтенсивні навчальні заняття, спрямовані на створення, розвиток і систематизацію навичок, необхідних для виконання конкретних професійних завдань;
- систему інтенсивних тренувань, в яких моделюються елементи основних завдань професійної діяльності.

Таким чином, тренінгом називається запланований навчальний процес, призначений для надання знань, вдосконалення наявних навичок і отримання нових на основі особистого досвіду і знань.

Використання тренінгів обумовлено їх можливостями щодо формування навичок міжособистісної взаємодії, розвитку професійних здібностей, зміни стереотипів, що заважають особистості справлятися з нестандартними ситуаціями професійної діяльності, можливості самореалізації у майбутній професії та спілкуванні. Тренінг спрямований на допомогу студентам в усвідомленні власних недоліків у розвитку вербальних і невербальних умінь, виявленні та оцінці потенційних можливостей, реалізації отриманих знань на практиці.

Тренінг включає різні методи роботи: аналітичні вправи, психотренінги, експертну роботу, оцінку власної діяльності, стимулює

бажання студентів до самовдосконалення. Цінність тренінгів для системи вищої освіти в тому, що вони дозволяють інтенсифікувати процес професійної підготовки, зберігаючи час і простір, зробити його більш ефективним за рахунок повної відповідності принципам особистісно орієнтованого навчання [14].

Сучасні інноваційні тенденції в освіті відкривають перед викладачем широкий вибір філософії навчання та шляхів вирішення практичних завдань. Відбувається перехід від навчання фактів до опанування сенсом подій, розвитку світогляду, набуття навичок застосування у житті накопичених знань, що уможлиблюється в умовах використання таких засобів інтерактивних технологій, як ігри.

Ігрове середовище спонукає студента до вияву «надситуативної активності», коли він виходить за межі того, що об'єктивно вимагає від нього певна роль, і на основі ініціативно-творчого підходу продукує нові ідеї, способи вирішення професійних завдань тощо. Застосування дидактичних ігор сприяє перетворенню студента з об'єкта навчання в суб'єкта професійно спрямованої праці, що викликає його цілеспрямовану діяльність та творчу участь у самостійному формуванні професійної компетентності.

Гра – це особлива діяльність, яка визначає, фізичний стан і соціальні установки людини на даний момент, відповідає життю групи або груп, членом яких студент. Саме в грі ми можемо спостерігати наступні процеси:

- змагання, конфлікти, співпраця, акомодация («пристосування до інших»);
- асиміляція («уподібнення іншим»);
- соціалізація («процес суспільного становлення особи»).

Серед цих процесів найбільш значимим, на нашу думку, є співпраця (як за місцем у грі, так і за впливом на студента). Інтеграція групи супроводжується свідомим і несвідомим засвоєнням групових ідеалів та ідей, набуваючи яких, студенти звикають один до одного, стають органічною частиною групи і

одночасно соціалізуються, оскільки види гри й ідеали визначаються суспільством (формуванні особи, корисної суспільству та групової єдності).

Саме в грі відбувається самовираження особистості. Тому сенс гри має розглядатися, як можливість студента виразити себе в ній, добитися суспільного схвалення, задоволення від своїх можливостей, позбавитися від внутрішньої напруги.

Інтерес до гри як особливого виду діяльності абсолютно виправданий, оскільки вона забезпечує високу ефективність в будь-якій діяльності і в той же час сприяє гармонійному розвитку особи. Ігрова поведінка й ігрова взаємодія дозволяють сформувати механізми співпраці з партнером і змагання з противником, використовується для зняття психологічних стресів, для відпочинку і розрядки, для навчання й виховання [6, с. 4-6].

Все більш актуальним в освітньому процесі стає використання прийомів і методів, які допомагають формувати вміння самостійно здобувати нові знання, збирати необхідну інформацію, висувати гіпотези, робити висновки. В останні роки цю проблему у закладах вищої освіти вирішують, зокрема, через організацію проектної діяльності. Метод проектів є основою проектного навчання, сенс якого полягає в створенні умов для самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу в процесі виконання проектів.

Технологія проектування – розв'язання студентом або групою студентів якої-небудь проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різних методів, засобів навчання, а з іншого – інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, творчості [3; 5].

Метод проектів дозволяє перетворити заняття в дискусійний, дослідницький клуб, в якому вирішуються цікаві, практично значимі проблеми. Його можна застосувати, як на заняттях так і в позааудиторний час. Він забезпечує розвиток пізнавальної активності студента, вмотивованого проблемним протистоянням відомого і невідомого, має на меті активізацію процесу пізнання і осмислення нового, а також опанування новими лексичними одиницями, дозволяючи зробити навчання

посильним для всіх студентів завдяки їх участі в різноманітних проектах [11].

Основною метою розвитку проектної діяльності є розвиток здібності кожного студента визначати і реалізовувати спільну мету роботи і знаходити шляхи її досягнення; вміння домовлятися про розподіл функцій і ролей у спільній діяльності; здійснювати взаємний конструктивний контроль у спільній діяльності, вирішувати конфлікти ураховуючи інтереси сторін, співпрацювати. Також метод навчальних проектів виступає як можливий засіб вирішення актуальних проблем: студенти часто не вміють перетворювати інформацію в знання, здійснювати цілеспрямований пошук інформації; велика кількість інформації не призводить до системності знань; відсутність у студентів інтересу, мотиву до особистісного зростання, до самостійного здобуття нових знань; провідний тип діяльності студентів – репродуктивний, який відтворює знання, відірвані від життя.

Проектна технологія є однією з інноваційних технологій навчання і виховання, яка поєднує теоретичні знання та їх практичне застосування для розв'язання конкретних життєвих чи професійних проблем.

Технологія проектування забезпечує успішне розв'язання проблеми, що передбачає, з одного боку, використання сукупності різноманітних методів і засобів навчання, а з іншого – необхідність інтегрування знань та умінь із різних сфер науки, техніки, творчості.

Метод проектів вважається одним із перспективних видів навчання, тому що він створює умови для творчої самореалізації студентів, підвищує мотивацію для отримання знань, сприяє розвитку їхніх інтелектуальних здібностей. Студенти набувають досвіду вирішення реальних проблем з огляду на майбутнє самостійне професійне життя, які проектують у навчанні. Необхідність застосування цього методу зумовлена тим, що сьогодення вища освіта є сучасником процесу зародження нового світового відкритого освітнього простору.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Освітній процес в закладах вищої освіти має мати інноваційний характер завдяки впровадження ефективних технологій і методик навчання. Під педагогічними інноваційними технологіями розуміється якісно нова сукупність форм, методів і засобів навчання, підготовки та управління, що приводить до істотних змін у результатах педагогічного процесу. Головною особливістю інноваційної педагогічної технології є орієнтація на особистість майбутнього фахівця, на розвиток його соціальних, професійних і ціннісних якостей, його соціальної і творчої активності. Інноваційна діяльність є досить специфічною і складною, а отже, потребує особливих знань, навичок і здібностей. Упровадження інновацій неможливе без компетентного педагога, діяльність якого має бути зорієнтована на застосування сучасних інноваційних технологій, індивідуалізацію навчальної діяльності та активізацію пізнавальної діяльності, мотивацію до навчання, забезпечення психологічного комфорту, розвиток креативного та критичного мислення в студентів. Тому в подальших дослідженнях планується розглядати окремі аспекти готовності педагога до впровадження інноваційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців соціальної сфери.

Бібліографія

1. Андрущенко В., Дівінська Н., Корольов Б. (2008). Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: кол. моногр. Ред. Андрущенко В., Луговий В. Київ: Пед. думка. 227–245.
2. Главная проблема в сфере социального обеспечения участников АТО – недостаточная информированность. *Донбасс информационный - путеводитель по Донецкой области*. URL: <http://www.donbass-info.com/content/view/23730/23741> (дата звернення 14.05.2015).
3. Гладка О. В. Формування комунікативної компетенції студентів на основі проектної методики навчання іноземної мови. URL: http://zag-pedagogika.at.ua/load/formuvannja_komunikativnoji_kompetencij

4. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 12.01.2016).
5. Каліта В. В. (2010). Застосування методу проектів у викладанні іноземної мови як засіб створення навчальної середовища формування та розвитку життєвих компетентностей учнів. *Навчально-методичний збірник*.
6. Ковальчук В. І. (2017). Методичні рекомендації щодо застосування ігрових технологій в процесі викладання дисциплін соціально-гуманітарного циклу. Київ: Видавничо-редакційний відділ НУБіП України. 56 с.
7. Ковальчук В. І. (2016). Розвиток вищої освіти відповідно до тенденцій і вимог ринку праці. *Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 лютого 2016 року*. Київ: В-во «Міленіум». 22–24.
8. Ковальчук В. І. (2015). Тенденції інноваційного розвитку сучасної школи в Україні. *Імідж сучасного педагога*. 7. 3–6.
9. Ковальчук В. І. (2016). Тенденції розвитку освітньої системи в Україні. *Economics, science, education: integration and synergy. Materials of international scientific and practical conference, 18-21 January 2016*. Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури». 79–80.
10. Малихін О.В., Ковальчук В.І., Арістова Н.О., Попов Р.А., Гриценко І.С. (2017). Тенденції розвитку освіти в епоху інформаційного суспільства. *Стратегії інтенсифікації вищої гуманітарної освіти в Україні та країнах ЄС: монографія*. Київ: НУБіП України. 7–134.
11. Победа Н. А. (1995). Социотехнические аспекты современного социологического образования в Украине. Харьков: Фолио. 257–161.
12. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>. (дата звернення 1.03.2019).
13. Сизикова В. С. Інноваційні педагогічні технології формування професіоналізму майбутнього соціального працівника в процесі фахової підготовки. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/25443/1/Elita_2016_45_1_Syzykova_Innovatsiini.pdf

14. Тренинговые технологии в высшей школе (2016). URL: <http://xn----7sbocflsoiiggghiq.xn--plai/treningovye-tekhnologii-vyshey-shkole/> (дата звернення: 16.02.2019).

15. Ящук С. П. (2016). Проблемно-розвивальне навчання як засіб розвитку професійно-правової компетентності студентів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Сер.: Педагогічні науки*. 4 (86). 175–179.

16. Kovalchuk V. (2016). High education system challenges in the context of requirements of labour market and society. *Scientific letters of academic society of Michal Baludansky*. 88–90.

References

1. V. Andrushchenko N. Divinska B. Korolov (2008) *Osobystisno oriietovani tekhnolohii navchannia i vykhovannia u vyshchych navchalnykh zakladakh: kolektyvna monohrafiia* [Personally oriented technologies of education and upbringing in higher educational institutions: collective monograph]. Kyiv: Ped. dumka, 2008. pp. 227–245.

2. *Glavnaya problema v sfere sotsialnogo obespecheniya uchastnikov ATO – nedostatochnaya informirovannost* (2015) [The main problem in the field of social security of participants of the ATO - lack of awareness]. *Donbass informatsionnyy - putevoditel po Donetskoj oblasti*. Retrieved from: <http://www.donbass-info.com/content/view/23730/23741> (accessed 14 May 2015).

3. Hladka O. V. *Formuvannia komunikativnoi kompetentsii studentiv na osnovi proektnoi metodyky navchannia inozemnoi movy* [Formation of communicative competence of students on the basis of the project methodology of teaching a foreign language] Retrieved from: http://zag-pedagogika.at.ua/load/formuvannja_komunikativnoji_kompetencij

4. *Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» № 1556-VII* [The Law of Ukraine “I am about to see” No. 1556-VII]. Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. (accessed 12 January

2016).

12. Kalita V. V. (2010). Zastosuvannia metodu proektiv u vykladanni inozemnoi movy yak zasib stvorennia navchalnoi seredy formuvannia ta rozvytku zhyttievych kompetentnosti uchniv [Application of the method of projects in the teaching of a foreign language as a means of creating a learning environment for the formation and development of life skills of students.]. Navchalno-metodychnyi zbirnyk. 61 p.

13. Kovalchuk V. I. (2017). Metodychni rekomendatsii shchodo zastosuvannia ihrovych tekhnolohii v protsesi vykladannia dystsyplin sotsialno-humanitarnoho tsykladu. Kyiv: Vydavnycho-redaktsiinyi viddil NUBiP Ukrainy. 56 p.

5. Kovalchuk V. I. (2016) Rozvytok vyshchoi osvity vidpovidno do tendentsii i vymoh rynku pratsi [Development of higher education in accordance with the trends and requirements of the labor market]. *Rozvytok suchasnoi osvity: teoriia, praktyka, innovatsii. Materialy II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 25-26 liutoho 2016 roku*. Kyiv: «Milenium», pp. 22–24.

6. Kovalchuk V. I. (2015) Tendentsii innovatsiinoho rozvytku suchasnoi shkoly v Ukraini [Trend of innovative development of a modern school in Ukraine]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. №7. pp. 3–6.

7. Kovalchuk V. I. (2016) Tendentsii rozvytku osvitnoi systemy v Ukraini [Trends in the development of the educational system in Ukraine]. *Economics, science, education: integration and synergy. Materials of international scientific and practical conference, 18-21 January 2016*. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2016. pp. 79–80.

8. Malykhin O. V., Kovalchuk V.I., Aristova N. O., Popov R. A., Hrytsenko I. S. (2017) Tendentsii rozvytku osvity v epokhu informatsiinoho suspilstva [Trends in the development of education in the era of information society]. *Stratehii intensyfikatsii vyshchoi humanitarnoi osvity v Ukraini ta krainakh YeS: monohrafiia* [Strategies for the intensification of higher humanitarian education in Ukraine and EU countries: monograph]. Kyiv: NUBiP Ukrainy, 2017. pp. 7–134.

9. Pobeda N. A. (1995). Sotsiotehnicheskie aspektyi sovremennogo sotsiologicheskogo obrazovaniya v Ukraine [Sociotechnical aspects of modern

sociological education in Ukraine.]. Harkov: Folio.. pp. 257–161.

10. Pro Stratehiiu staloho rozvytku "Ukraina - 2020": Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 12.01.2015 № 5/2015 [About the Strategy of Sustainable Development "Ukraine 2020": Decree of the President of Ukraine dated January 12, 2015 № 5/2015]. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>. (accessed 10 February 2019).

11. Syzykova V. S. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii formuvannia profesionalizmu maibutnoho sotsialnoho pratsivnyka v protsesi fakhovoi pidhotovky [Innovative pedagogical technologies for forming the professionalism of a future social worker in the process of professional training]. Retrieved from: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/25443/1/Elita_2016_45_1_Syzykova_Innovatsiini.pdf

12. Treningovye tekhnologii v vyshey shkole. (2016). Retrieved from: <http://xn----7sbocflsoiiggghiq.xn--p1ai/treningovye-tekhnologii-vyshey-shkole/> (data zvernennya: 16.02.2019).

13. Yashchuk S. P (2016). Problemno-rozvyvalne navchannia yak zasib rozvytku profesiino-pravovoi kompetentnosti studentiv [Problem-developmental knowledge of the development of legal competence of students]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Ser.: Pedahohichni nauky*. Vyp. 4 (86). S. 175–179.

14. Kovalchuk V. (2016). High education system challenges in the context of requirements of labour market and society. *Scientific letters of academic society of Michal Baludansky*. 88–90. (in english)

Kovalchuk V. I. Training of social sphere experts by means of innovative technologies

Abstract. The priority task of social work is to return a “social client” the ability to act independently under certain social conditions. The main areas of social policy in Ukraine at the present stage of development include income policy,

employment policy and occupational safety, social protection, demographic policy, social development policy.

Such principles as social justice, social solidarity, individual social responsibility and social partnership form the basis for implementing social policy in Ukraine. Innovative pedagogical technologies are regarded as a qualitatively new set of forms, methods and means of learning, training and administering that leads to significant changes in the outcomes of the educational process. The main feature of innovative pedagogical technology is its orientation on the future specialist's personality, the development of their social, professional and value qualities, social and creative activity.

The introduction of innovation is primarily due to a change in the attitude towards the educational process by its main agents, that is, those who study and those who teach.

The technologies that we think are the most effective in training social sphere experts have been highlighted: training technologies include a system of activities that have to be done using a certain algorithm of educational and cognitive actions and methods for solving typical tasks in the learning process (tests, practical exercises and tasks); gaming technologies – provide game and emotional interaction between the teacher and the student through implementing game script or business communication (educational tasks have to be included in the game content); project-based technologies (based on the development of a training project and its implementation plan; imply the students need to be aware of the necessity, utility and purpose of planning; the gradual increase in students' autonomy; the reduction of control form the teacher's side in the process of planning and doing tasks).

Key words: social work, social policy, social sphere expert, innovative learning technologies, pedagogical technologies, training technologies, project-based technologies, gaming technologies.